

בס"ד

ענג שבת

פרשת: בהר - בחקותי

י"ב באייר ה'תשע"ז (20.05.2016)

יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים

עלון מס' 16 (1165) (שנה שלושית)

מועדי השבת בהר

ע"ש מוצ"ש

י-ם	18.57	20.14
ת"א	19.12	20.17
חיפה	19.05	20.18
ב"ש	19.14	20.15
אילת	19.07	20.13

זמני היום והלמידים היומים:

משבת בהר - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	3.48 - 3.53
זמן הנחת תפילין	4.47 - 4.50
הנץ החמה (מישור)	5.37 - 5.40
הנץ החמה (הנראה)	5.41 - 5.43
ס"ז ק"ש מג"א	8.13 - 8.15
חצות היום	12.38 - 12.38
מנחה גדולה	13.14 - 13.13
שקיעת החמה	19.39 - 19.35
צאת הכוכבים ב'	20.29 - 20.25

דף יומי: קידושין עא - עז

מועדי השבת בחקותי

ע"ש מוצ"ש

י-ם	18.02	20.19
ת"א	19.17	20.22
חיפה	19.10	20.23
ב"ש	19.18	20.20
אילת	19.11	20.18

זמני היום והלמידים היומים:

משבת בחקותי - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	3.44 - 3.47
זמן הנחת תפילין	4.45 - 4.47
הנץ החמה (מישור)	5.35 - 5.37
הנץ החמה (הנראה)	5.39 - 5.40
ס"ז ק"ש מג"א	8.12 - 8.13
חצות היום	12.39 - 12.38
מנחה גדולה	13.15 - 13.14
שקיעת החמה	19.43 - 19.40
צאת הכוכבים ב'	20.33 - 20.30

דף יומי: קידושין עח - בבא קמא ג

לומדים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "זמן" ובקשתך למספר 1315.

לדוגמא: "זמן שקיעה מחר בטבריה"

את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il

וגם באתר מורשת בקטגוריית עלוני שבת www.moreshet.co.il

דף יומי: העמותה והעורך עו"ד שמואל כהן

כתובת: רח' בלוד 3, ת"א

טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054

דוא"ל: smulady@netvision.net.il

יעיצוב: הגואל שפיצברג 054-6695400

מרי צבי

"וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר" ומיד - "כי תבאו אל הארץ... ושבתה הארץ שבת לה".

ברוך כולם מזכירים את שאלת רש"י המפורסמת: "מה עניין שמיטה אצל הר סיני? והלא כל המצוות נאמרו מסיני? אלא, מה שמיטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני".

הדברים כ"כ ידועים - מה כבר יש לנו לחדש כאן? הבה וננסה לחדד!

התורה מובילה אותנו ממצוות השמיטה לכל המצוות, כדי להדגיש ולומר, שכולן, ללא יוצא מהכלל, נאמרו מסיני. כולן, גם אותן המצוות שאינן מפורטות, כמו מצוות "שופר", מצוות "סוכה", "תפילין" ועוד. פרוט מצוות אלו לא נאמרו בתורה במפורש, הם נאמרו למשה בע"פ. והתורה מדגישה ואומרת, דעו לכם, הכל, הפרטים והכללים, הדקדוקים וההסברים, הכל ניתנו בסיני, בדיוק כמו מצוות השמיטה.

ומדוע נבחרה דווקא מצוות השמיטה כדוגמה לשאר המצוות? כי מצוות השמיטה אינה חלה במדבר, היא מצווה שחלה רק בארץ ישראל ולכן הכי פחות לומר כי היא ניתנה ב"מדבר סיני", ולכן מדגישה התורה, כי שמיטה מסיני וכל המצוות מסיני. כי המאחד את כל המצוות, הוא ציוויו של הקב"ה!

הלא כך ממשיכה הפרשה הבאה ואומרת: "אם בחקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם", אם מקיימים את המצוות מתוך הבנה כי כולן הן ציוויו של הבורא, כולן בבחינת "בחוקתי", אז מובטחת לנו ברכת ה': "וציוויתי את ברכתי לכם". במסכת "סנהדרין" מתועד דיאלוג בין ר' עקיבא לבין טורנוסרפוס. שאל טורנוסרפוס את ר' עקיבא: "מה יום מיומיי?" למה נחשבת השבת יותר משאר הימים? ענה לו ר' עקיבא: "מה גבר מגוברין?" מה לאיש כמוך להיות שר וגדול מכל האנשים? אמר לו: "מרי צבי!" זהו חפצו ורצונו של אדוני הקיסר. ענה לו ר' עקיבא: "שבת נמי דמרי צבי", כלומר, שבת גם היא, חפצו ורצונו של הקב"ה.

ונבוא להבהיר - מדוע מתחמק ר' עקיבא מלענות את התשובה המלאה, הלא היה לו לר' עקיבא לענות ולומר את התשובה המתבקשת, יודע אתה מדוע שונה השבת משאר הימים? כי מוסבר בתורה: "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בהם וינח ביום השביעי - על כן ברך ה' את השבת ויקדשהו". הנה לנו תשובה ברורה וניצחת לשאלתו של טורנוסרפוס.

ברם, ר' עקיבא אינו משתמש בתשובה זו. ר' עקיבא ללמדנו כי דברי הפסוקים הם "ההסבר" לקדושת השבת, אך הם לא ה"סיבה" לכך. הסיבה לקדושתה של השבת היא: "מרי צבי", קיום רצונו של הבורא יתברך.

הבה ונראה דוגמה נוספת. ישנה מצווה של "תכלת" בציצית. כולם יודעים כי תכלת מקורי מנפיקים מחילזון מיוחד והתהליך די מורכב. אך אפשר גם להנפיק צבע תכלת מ"קלא אילן". זהו מין שרף היוצא מאילן מסוים. רבא מזהיר את העושה כך: "אמר הקב"ה, אני שהבחנתי במצרים בין טיפה של בכור לטפה שאינה של בכור, אני הוא שעתידי להיפרע ממי שתולה "קלה אילן" בבגדו ואומר, תכלת הוא". ולכאורה, מדוע אסור להנפיק תכלת מאילן? הרי הגמ' ב"מנחות" אומרת: "תכלת דומה לים וים דומה רקיע ורקיע לכסא הכבוד", ותכלת המונפק מאילן, עומד בקריטריונים האלה, ומדוע אסרה התורה?

אלא, דבר הגמ' הם רק הסבר למצוות "תכלת", אך הסיבה האמתית היא: "מרי צבי" - זהו רצונו הבלעדי של הקב"ה.

זוהי אפוא הסתכלות בלעדית לקיום כל המצוות. ואז ורק אז, מובטחות לנו ברכות שמים: "וציוויתי את ברכתי לכם". ובהמשך: "ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך".

הרב **יוסף ישור**, הרב הראשי לעכו והמחוז

העלון מוקדש לזכר ולע"נ הרב אורי דסברג ז"ל, נפטר ב-כ"א באייר תשע"א. יהי זכרו ברוך!	העלון מוקדש לזכר ולע"נ שרה חיה שלזינגר ז"ל, נפטרה ב-כ"ב באייר תשע"ד. יהי זכרה ברוך!

דפי שופר

מדינת ישראל, משרד החינוך, אגף חינוך

הכנס לאור

המחזור עם אהני"ז

חדש - יצא לאור!

בונים בית כנסת או מרהטים מחדש?
מחליפים רכש וציוד לישיבה או למוסד?
מארגנים נופש, אירוע או שמחה?

תשע"ו-תשע"ז 2016-2017

להזמנת דפי שופר טל': 03-9678555

או במייל: sfr@bezeqint.net

קרסת לשבת לעולים לספר תורה

...והוסל פתקאות ואותיות, לא מפספס אף נדר ותרומה!

קופסא קומפקטית המכילה 100 כרסיות, חוצצים א'-ב' ומהדקים

להזמנת: **דפי שופר** 03-9678555 WWW.DAPESHOFAR.CO.IL

"שבתריס" או שעון שבת לתריס, מה עדיף?

1. כמובן לא אחת קורה שהתריס יורד בשעה המתוכננת על הריו וגורם נזק כבד לתריס.
2. קורה ששוכחים להעביר את בורר השעון למצב חול ואז התריס נפתח מאיליו גם ביום חול.
3. הגנבים הבינו כי ברוב הבתים הדתיים זמני שעון השבת להפעלת התריס חוזרים על עצמם בכל שבת. קורה שבשבת, קרה בשבת, במבוא בית התריס עלה לפני שהתעוררו בני הבית הגנבים נכנסו בנחת, לקחו את מפתח הרכב ונמלטו. מזלם שזה היה אך רכוש.
4. לעיתים יש הפסקות חשמל. ואז יש צורך בכיוון כל השעונים מחדש. בנוסף לשינוי קיץ חורף.
5. התריס בשל גודלם ומשקלם משמשים כקיר להגנה על הרכוש והנפש מפני פורצים וחורשי רע. יש לזכור! רוב הפריצות בבתים עם תריסים חשמליים הם דרך התריסים.

להלן תרחישי השעון לתריס חשמלי

1. היו מקרים ששעון השבת הוריד את התריס בזמן המתוכנן או המשובש.
2. תינוק שהיה במקרה תחתיו ללא השגחה נמוץ והובל במצב קשה מאוד לבית החולים.

לפרטים: **טל': 052-3211839** | www.halevisys.co.il

datipage דתי פיג'ה

דתי פיג'ה - פורטל העסקים המוביל לציבור הדתי

מה שמתאים לך בקליק

עסקים, שירותים ובעלי מקצוע חבילות נופש, מלונות וצימרים חתונה, שבת חתן, אטרקציות ועוד.

דתי פיג'ה לעסקים: **קידום עסקים באינטרנט בתקציב של כוס קפה**

לפרטים: 072-2400300

דיני השבוע ומנהיגו

שבת פרשת בהר

הפטרה: "ויאמר ירמיהו" (ירמיהו, לב, ו).

במנחה אומרים "צדקתך צדק".

פרקי אבות: פרק ד'

יום ראשון, י"ד באייר – פסח שני

יום י"ד באייר הוא "פסח שני". כשביטת-המקדש היה קיים הייתה זו הזדמנות נוספת להקריב קורבן פסח עבור אלה שלא יכלו לעשות זאת בפסח הראשון. בימינו, מציינים את היום באי-אמירת תחנון ונוהגים לאכול בו מצות.

מה עניינו של פסח שני? במדבר ציינו בני-ישראל את יום השנה הראשון לציאתם ממצרים ב"ד בניסן והקריבו את קורבן הפסח. על-פי הצינון האלוקי, רק אנשים הטהורים מטומאת מת יכלו להביא את הקורבן. קבוצת אנשים קטנה שהייתה טמאת-מת באו למשה בתלונה: "אנחנו טמאים לנפש אדם. למה נגרע לבלתי הקריב את קורבן ה' במיעוד בתוך בני-ישראל?" משה הפנה הבקשה לקב"ה ונקבע על פי ה': שלוש יום לאחר חג הפסח יצוין חג הפסח השני. ב"ד באייר, אלו שהיו טמאים או בדרך רחוקה בפסח הראשון, יוכלו להקריב את קורבן הפסח כהלכתו. (במדבר ט, י-יא).

מה עושים בפסח שני?

אי-אמירת תחנון: כיום, כשביטת המקדש לא עומד על מכונו, מציינים את יום י"ד באייר כיום שמחה ואין אומרים במהלך התפילות את קטעי ה"תחנון". אומרים "למנצח" לפני ובה לציון. **אכילת מצה:** נוהגים לאכול מצה ביום זה. אך שלא כמו בפסח הראשון, מותר לאכול חמץ במשך כל היום.

הרבי מלובאוויטש נהג לציון: תמיד אפשר לתקן: "ענינו של פסח שני הוא שאין דבר אבוד, תמיד ניתן לתקן. אפילו מי שהיה טמא, מי שהיה בדרך רחוקה, ואפילו אם הדבר נעשה "לכם", כלומר ברצוני – למרות זאת ניתן לתקן".

ההבדל העיקרי בין שני מועדי ההקרבה הוא, שאת הקרבן המקורי אוכלים על טהרת הכשרות לחג המצות – ללא חמץ, שהרי אוכלים אותו בזמן איסור אכילת חמץ. לעומתו, את הפסח השני אוכלים כאשר על השולחן נמצאים, כלשון המשנה: "חמץ ומצה עמו בבית". בשל הקרבת קרבן פסח שני נוהגים שלא לומר תחנון בתפילות של אותו יום. לעומת חגים אחרים בהם לא אומרים תחנון, בתפילות מנחה שלפני פסח שני אומרים תחנון כרגיל.

ב"ד באייר מציינים רבים את יום פטירתו של רבי מאיר בעל הנס. ישנם רבים שהולכים להתפלל בציון הנחשב לקברו, ותורמים כסף לצדקה. לפי המנהג, בשעת נתינת הצדקה אומרים את פסוק התפילה המופיע בסיפור התלמודי על הנס של רבי מאיר: "אלהא דמאיר עננו".

יום שני תענית שני תניא

מיום זה אין צריך לחזור אם מסופק שאמר מוריד הטל או טעה ואמר משיב הרוח ומוריד הגשם.

ביום התענית (בה"ב) נוהגים כבתענית ציבור (רמ"א שם בסעיף א). כשיש עשרה המתענים אומר הש"ץ בחזרה של תפילת שחרית ומנחה, אחר ברכת "הגואל", "עננו". אם אין עשרה הש"ץ לא יאמר "עננו" גם לא בשמוע תפילה.

בתפילת שחרית אומרים סליחות, אף כשאין עשרה מתענים בבית הכנסת (שולחן ערוך שם במשנה ברורה ס"ק ה). אומרים "אבינו מלכנו". **הקריאה בתורה:** בתפילת שחרית קוראים את הקריאה של פרשת השבוע (שם ברמ"א ובמשנה ברורה). כשיש עשרה מתענים קוראים בתפילת מנחה "ויחל" וגם אומרים "אבינו מלכנו".

במשנה ברורה (תקס"ט ק"ד) מסביר שגם לדעת המקליין וסוברים שלקריאת "ויחל" לא צריך עשרה צמים, מדובר רק על שאר התעניות, אבל בתענית בה"ב צריך דוקא עשרה צמים כדי לקרוא בתורה "ויחל". מי שאינו צם לא יעלה לתורה לקריאת "ויחל".

שם (סימן תקס"ח) כתב שאם טעו והתחילו לקרוא "ויחל" במקום בפרשת השבוע, אין צריך לחזור ולקרוא בפרשת השבוע.

יום חמישי – י"ח באייר – ל"ג בעומר

כבר אמרו שכדאי להזהר ולא להזכיר מהשקיעה ביום רביעי בערב עד ספירת העומר שהיום ל"ג בעומר – למנוע ספק ברכה.

לעומת ימי הספירה נוהגים קצת שמחה ביום י"ח אייר, הוא ל"ג בעומר. אין אומרים בו תחנון ואף לא במנחה שלפניו (ביום רביעי). אבל אומרים אל ארך אפיים בהוצאת ספר תורה ו"למנצח", לפני ובא לציון. כן אין מתענים בו, ויש נוהגים שגם חתן וכלה לא מתענים בו ביום חופתם.

אבל ראשי לעבור לפני התיבה (שולחן ערוך תצ"ב, ומשנה ברורה קלה). נראה שענינו של ל"ג בעומר מצוי לראשונה ב"בית הבחירה" לרבנו המאירי על האמור במסכת יבמות (סב, ב): "אמרו: שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, והיה העולם שומם, עד שבא ר' עקיבא אצל רבותינו שבדרום, ושנאה להם ר' מאיר ור' יהודה ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעה. תנא: כולם מתו מפסח ועד עצרת". וכתב על כך המאירי: "ותלמידים אלו הוזכר כאן שכולם מתו מפסח ועד עצרת, וקבלה בידי הגאונים, שביים ל"ג בעומר פסקה המיתה, ונוהגים מתוך כך שלא להתענות בו, וכן נוהגים מתוך כך שלא לישא אשה מפסח עד אותו זמן".

בארץ ישראל נוהגים לערוך בל"ג בעומר הילולא דרבי שמעון בר יוחאי, שעל פי המסורת הוא יום פטירתו. אף נוהגים להדליק בו מדורות לכבודו. בטעמו של דבר אמרו, כי ביום פטירתו גילה רבי שמעון בר יוחאי סודות טמירים ונעלמים לתלמידיו. בגלותו הדברים זרח אור גדול ולא שקעה השמש עד שגילה כל שניתן לו רשות לגלותו.

בחוף לארץ נהגו הילדים לצאת בל"ג בעומר עם קשתות בידיהם. טעמו של דבר אמרו שרבי שמעון בר יוחאי הגן על דורו וכל ימיו לא נראתה הקשת בשמים (זוהר חדש, בראשית י"א, וראה כתובות עז, ב ועוד).

החת"ם סופר (שו"ת חת"ם סופר, יורה דעה, ס"ד רלג) נתן טעם לשמחה בל"ג בעומר, שביים הזה החל המן לרדת לישראל בצאתם ממצרים. מנהג החאלקה – תספורת ראשונה לילד ממנהיג הארץ, שסיפר את בנו בן השלוש בל"ג בעומר בקבר הרשב"י, להוליך את הבן שהגיע לגיל 3, עם כל אנשי ביתו, ביום ל"ג בעומר, לקבר רבי שמעון בר יוחאי, ושם גילחו את ראשו, ועשו שם יום משהו ושמחה (שער הכוונות). (שו"ת ערוגות הבושם א"ח ר"ז). כל זאת בציון הרשב"י כדי שתחילת חינוכו למצוות של הילד תהיה מתוך התחברות לצדיק.

יש נוהגים גם בימינו שלא לספר את שער בניהם הקטנים עד שיגיעו לגיל שלוש, כמנהג האר"י ובבחינת "לא תקפו פאת ראשכם" (ויקרא יט, כז), שענינה לא לספר את שערות הראש בעגול, תוך גזירת המאות. יש שהסבירו המנהג ממצוות עולה, כמו הפרי כך הילד בשלוש שנותיו הראשונות שאינו בקיא בדבור ובשיח, ואין מקיימים בו מצוות: "ובשנה הרביעית יהיה כל פרוי קדש הלולים ל'ד" (ויקרא יט, כד), שלאחריו אביו מקדישו לתורה (תנחומא קדושים יד). וזו המצווה הראשונה שמקיימים בילד.

מין הראשלי"צ מרדכי אליהו סידר סדר מיוחד לארוע החאלקה. הוא קבע בתחילת החאלקה לימוד הלכה ואז מלבישים את הילד ציצית, אבי הבן מברך את הילד ומכבדים תלמידי חכמים וקרובי משפחה לגזור מעט שער לילד. האב אומר לשם יחוד ובשעת הגזיזה אומרים פסוקים מתהילים, מברכים הילד בברכת כהנים ואומרים "המלאך הגואל". מסיימים בתפילה על חינוך הילדים – השל"ה הקדוש בשער האותיות, ושירים בר יוחאי, נמשכת אשירן, שמן ששון מחבריו...

בני ירושלים שהיה קשה להם להגיע למירון, היו הולכים למערת שמעון הצדיק שמצפון לעיר העתיקה, ושם היו עושים החאלקה. יש להדגיש שמנהג זה יפה אבל אינו מן הדין ולא נזכר בספרי ההלכה כשולחן ערוך והרמב"ם וגם לא בספרי פוסקים אחרים, ואפשר לספר הילד לפני הגיעו לגיל 3.

שבת פרשת בחקותי

הפטרה: "ה' עזי ומעוזי" (ירמיהו טז, ט).

פרקי אבות: פרק ה'

המשפחה בפרשה

הרב עו"ד דוד הלפגוט, L.L.M.

מומחה לדיני משפחה, מגשר ויועץ זוגי

מה הציפיות מחיי נישואין?

כבר אבי הפסיכואנליזה זיגמונד פרויד אמר: " כמה אמיץ נעשה אדם כאשר הוא בטוח בהיותו נאהב ."

האדם הנשוי מצפה שחיי הנישואין ימלאו את כל צרכיו הנפשיים הוא רוצה להיות כל הזמן נאהב מקובל וזוכה להערכה וחיבה. טיבם של התנהגותו ומעשיו בכל המישורים מקורם בטיב עוגן יחסי המשפחה שלו.

אם העוגן הזה חסר את יציבות האהבה הערכה והחיבה להם הוא זקוק, האדם הזה הופך לחסר בטחון בכל פעולותיו. עוגן החיבה וההרגשה להיות נאהב הוא תנאי בלתי נפרד מחיי הנישואין. אך התנאי להיות נאהב הוא לאהוב. ביתו של האדם הוא העוגן המקנה לו בטחון בפעולותיו. כאשר חיי בן הזוג חסרים עוגן חיוני זה הם חיים למעשה ללא בית. צריך לדעת שיש הבדל בין בית לדירה. משפחה ובני זוג יכולים לחיות בתוך דירה אחת. אך הם אינם חיים בתוך בית. הדירה הבניין איננו עוגן זוגי ורוחני. דירה היא עראית היא הגדרה טריטוריאלית בלבד. יש בה חדרים וחפצים, קרמיקה, כסאות ושולחן ומיטה. וגם יש בדירה מקום בו אפשרי שיהיה מפגש בין הדיירים שמתגוררים בדירה. יש בדירה מקום בו הדיירים לעיתים "נתקלים" זה בזה. לעיתים ללא רצונם, עיתים מרצונם.

זה הוא המקום המכונה בפי רבים "סלון" המהווה טריטוריה "אינטרסאלית" המרוהטת בהתאם. אך דירה שהיא "בית" היא הרבה יותר אינטימית מאשר טריטוריה. בבית כהלכתו, בני הבית "חיים" זה עם זה ולא רק "נתקלים" או "פוגשים" זה בזה. כשאדם חוזר לביתו, כבר עצם המחשבה על כך צריכה לנסוך בו רגשות של התעלות שמחה ואהבה מהמפגש הקרב עם בני הבית. "הבית" הזה הוא בשר מבשרנו והוויה רוחנית שבנפשו. כשם שהאהבה בינינו לבין ארץ ישראל היא לא בשל היותה רק טריטוריה אלא היא הרבה יותר אינטימית מטרטוריה. היא בשר מבשרנו והוויה מהותית מן השמחת והנפשית. לפעמים יש מתחים ומריבות ואף גלויות בין הארץ. הגלויות היו עונש על כך שעם ישראל חשב שהארץ היא דירה טריטוריאלית מקרית שהוא רכשומתגורר בה ולא מדובר ב"בית" שהנחיל הקדוש ברוך הוא לעם ישראל. בטרטוריה של הקרקע, הזנח היעוד האינטימי ומהותי של החיים בבית. הזנחו שמירת מצוות התורה ובמיוחד הזנחו המצוות תלויות בארץ. כל אחד הסתובב בחיים מתוך הפיטת של אנוכיות ומקריות. התעלמו מריבונם של עולם ממושך בחוטים של חינוך ואשר חי עימנו בבית, בארצנו. לכן נאלץ ריבונם של עולם לנהוג כלפי עם ישראל גם כן במקריות. ולהגלות את עם ישראל מהבית שנקרא ארץ ישראל. אך גם בגלות ובגולה ארץ ישראל "בבית" נשארה נאמנה לנו. ההבטחה של ריבונם של עולם "ושממו עליה אויבים היושבים בה". זו היא הבטחה שהדירה לא תהפך לבית של אף אחד אחר. למרות שאימפריות יבשו אותה אך היא תשאר שוממה ולא תיפרח ולא תגדל פירות ופרדסים. אלא רק כאשר עם ישראל יחזור וישוב לחיות בבית בשלום ובאהבה עם ריבונם של עולם, רק אז שוב תחזור הארץ להיות לבית ותתן יכולה ותגדל פירותיה בשפע. ואכן כך זכינו ברוך השם לראות את גאולת עם ישראל ואת ערי ישראל פורחים בבתים ושדות שמורקים שפע יבול ובפרדסים מלאי פירות. ואנחנו מתפללים ומבקשים שזוכה לראות גם את בנין "הבית" החשוב מכל הוא בית המקדש השלישי.

יחסי הגומלין בין עם ישראל לקדוש ברוך הוא בבית, הם דוגמא לתבנית יחסי הגומלין בין בני הזוג.

לביתו של האדם יש תוכן רוחני וייעוד. הבית האמיתי הוא לא הקרמיקה או המיטה. הבית האמיתי הוא חיים ערכיים מתוך ייעוד משותף בין בני הבית. חיים אלו הם יחסי גומלין תשומת לב הקשבה והאזנה ללא גבול, בכל עת ובכל שעה. ובצידה מתן אפשרות לכל אחד מבני הבית להביא לידי ביטוי את זהותו האישית.

אם אתם מתקשים לעשות זאת לבדכם אנחנו כאן בשבילכם.

לתגובות: 054-4966433 | דוא"ל: adavi@walla.co.il

שקט כמו הר זורם כמו נהר

משה ב. א.

מטפל וחוקר צמחי מרפא

פרשנות עוסקות בקשר שבין עם ישראל וארצו ובמעשים העשויים לנתק את הקשר הזה.

התורה מלמדת אותנו שאדם בריא במצבו האידיאלי, קשור לקרקע כלשהי. מעבר לנושא החברתי של חלוקת המשאב הכלכלי שהוא הקרקע כאמצעי ייצור (ולא ייצור כסף כפי שקורה היום), יש ענין לכל יהודי להיות קשור לחלקת אדמה אותה הוא מעבד, מוציא פירות מן האדמה ומקיים את המצוות התלויות בארץ ואחרות.

המנגנון המבטיח את רציפות הקשר הזה לאורך הדורות הינו שיטת ה"גדל" אותה מכתובה התורה. אדם יכול למכור את אדמתו רק כהשכרה למספר שנים עד היובל, או עד שיהיה לו מספיק כסף כדי לפדות את השטח. אם לא אליו, תחזור האדמה לבניו. הגמישות הזו שיצרה התורה נועדה לאפשר לחקלאים המוכשרים היודעים להפיק מהאדמה את המיירב, לרכוש עוד קרקעות מכאלו שאינם מוכשרים לכך, כדי לספק די מזון לכל תושבי הארץ.

בדור הבא, מתחיל המירוץ מחדש כאשר בני החקלאים הלא כ"כ מוצלחים, מקבלים צ'אנס מחדש וייתכן שהפעם יהיו הם אלו שייצברו קרקעות ויפרנסו את העולם.

המנגנון גם מעיד על חוסר שביעות הרצון של התורה משיבת האדם בעיה בין היתר מכך שביט שמנכר בעיה, אינו חוזר לבעליו בתום שנה מהמכירה, אלא נשאר בידי הקונה.

אנו רואים את מקומו הטבעי של האדם מהעובדה שקין למשל שגנזרו עליו נדחים בונה עיר וגר בה,

ז"א עיר= נדודים. ומכך שרוצח בשגגה צריך לחיות בעיר מקלט. גם סוגית החלל הנמצא בשהד, במקום שבו נערפת העגלה, הופך המקום ל"נחל אשר לא ייעבד ולא יזורע".

חיים אידיאליים הם חקלאות והוצאת חיים מהאדמה זה לא הולך טוב עם רצח. (דברים ששמעתי מפי הרב יעקב מידן שליט"א).

החתם סופר בפירושו לפסוק "מלך לשדה נעבד" מסביר את חשיבות החקלאות כך: 'הרי העיקר הוא האיכה, כי הוא מוציא לחם מהאדמה ומפרנס את העולם. אבל הוא צריך סוחרים שיביאו את האוכל לעיר וימכרו אותה. והם צריכים מנגנון עירוני שיטפל בשוק, שוטרים שיישמרו מפני גניבות ופשעיה, שופטים שיישבו הסכסוכים, עיריה שתדאג לנקיון, צבא שיישמור על המדינה ומלך שיהנה את הכל. ז"א שהמלך הוא בשביל השדה שממנה מפקים את האוכל ולא להיפך – "מלך לשדה נעבד".

אלא שהטבע האנושי התעקם לגמרי, ונוצר מצב שכל מי שפחות חשוב מרויח יתה. על כך אמר קונפוציוס הפילוסוף הסיני "כשהאיכר העני היחף עם בגדיו הקרועים רואה את הסוחר העשיר נישא באפיריון מזהב ע"י ארבעה משרתים הוא מביט עליו בבה, כי הוא העני יצר משהו, משא"כ הסוחר" וזכירה אומרי בסוף נבואתו "בימים ההם לא יהיה עוד כנעני בבית ה" ומסבירים חז"ל – "כנעני מלשון סוחר".

מהאמור לעיל יוצא שהתורה מבינה שחקלאות היא דרך חיים אידיאלית לאדם. ואכן יש שרוצה לשמור על בריאות גופו ונפשו ולחנך את ילדיו בדרך האידיאלית, וגם לזכות בקיום מקסימלי של מצוות התורה, כדאי לו לנסות להיכנס לאיזושהו תחום חקלאי. ידוע שרש"י היה חקלאי והרב מזוז מספר שאביו רצה לשולחו לכפר ששם יילמד חקלאות והסביר לו שבארץ ישראל החקלאות מתאימה ללומדי תורה כי היא עונתית ומבורכת ביותר, ואחרי העונה יש זמן ללמוד תורה בשקט. בחקלאות יש מעבר לעבודה הפיזית הברוכה, את השקט הנפשי העצום בידיעה שפרנסתנו בידי בורא עולם ובידי חריצותנו ולא בידי אחרים. גם תפילה של חקלאי היא תפילה אחרת כצפוי מאדם הזקוק לגשם לפרנסתו.

אז לפני שאתה רוכש פנטהאוז במרחק גדול מהאדמה אליה ייחלו אבותינו 2,000 שנה, חפש לך מקום שקט בכפר ותהיה בריא.

לתגובות: 055-6612651 | דוא"ל: mbenarye@gmail.com

העלון מוקדש לזכר ולע"נ

אברהם ישראלי בן אסתו וישראל סאלם ז"ל,

נפטר ב-י"ח באייר תשנ"ו. יהי זכרו ברוך!